

[Carsten Raft.]

Gennemsnitstillene, som det ærede Medlem Hr. Prieme paaviste forleden Dag, ligger saaledes, saa vidt jeg husker, at Danmark nu har 40 pCt. mere Arbejdsløshed end de omkringliggende Lande.

Det er Bevægelserne inden for Erhvervs-livet, der er Tale om, og disse Bevægelser stammer fra et bestemt Aar, 1936, da Regeringen fik Hals- og Haandsret over Erhvervspolitikken her i Landet. Den højt-ærede Handelsminister henviser til Eksporten, og det er jo rart at kunne paavise Stigninger, men jeg erindrer en Artikel i „Berlingske Tidende“ forleden, hvor det klart blev paavist, at vi med Hensyn til Stigning i Eksporten ligger væsentligt bag-efter de øvrige skandinaviske Lande. Og givet er det — det ved enhver —, at hvad angaar Nyskabelse af Industri og Arbejds-muligheder, er Sverige, Norge og Finland inde i en Højkonjunkturperiode, et blomstrende Liv, medens man i alle finansielle Blade her i Landet, sidst i det sidste Nummer af „Finanstidende“, maa erklære, at Nyskabelse finder Sted i alt for ringe Omfang herhjemme.

Det skyldes netop det, som der spørges om i det ærede Medlem Hr. Søren P. Larsens Dagsorden, Regeringens Erhvervspolitik, der fra det Øjeblik, Regeringen fik Hals- og Haandsret over Tingene, har været af en saadan Karakter, at den indskrænkede Mulighederne for Erhvervene, tog det Udbytte, der skulde skabe nyt Arbejde, og lagde midt under Arbejdets Udførelse nye og uventede Omkostninger paa Omkostningskontoen. I gamle Dage kunde en Forretningsmand lægge en Kalkule, han vidste, hvilke Faktorer han havde at regne med. Det kan han ikke mere, for det er vigtigere, hvad Regeringen og Rigsdagen gør i saa Henseende. De blander sig i Processen, de paavirker den under Udførelsen. Der er paa den Maade skabt Usikkerhed i Forretningslivet. Man kan vel operere med de Forretninger, man har, men der er ingen, der anlægger ny Kapital under disse usikre og løse Forhold.

Der er nu den Mulighed tilbage, at der skabes Arbejdsfred for Erhvervene, og at man, som Eksperten og Raadgiveren peger paa, i Stedet for at binde og lamme og baste og paa enhver Maade plyndre Erhvervene støtter, stimulerer og hjælper dem og gør, hvad man kan, for at sætte dem i Gang. Det er Vejen frem, det er Maaden, hvorpaa det kan gøres. Den er fulgt i andre Lande.

Det er svært for et Socialdemokrati, der er vant til i sine Blade at bjæffe ad dem,

der leder Erhvervene, dem, der skaber Arbejde, og er vant til at betragte det Samfund, de administrerer, som et Samfund, der bare skal afløses, som en midlertidig Ting, der skal ryddes væk, at maatte erkende, at det Samfund, de er sat til at administrere, ikke er et socialistisk Samfund, men et frit Erhvervssamfund. Dette Samfund er i disse Aar administreret mod et frit Erhvervssamfunds Natur og evige Love. Derfor er det gaaet galt, og det er Arbejderne, det gaar ud over, Kapitalen hytter sig nok.

Jeg vil altsaa henstille til den højtærede Regering at følge Raadgiveren, naar man nu har antaget ham.

Rager: Formanden har, jeg synes med Rette, peget paa, at denne Diskussion i meget høj Grad er Gentagelser. Jeg forstaar i og for sig godt, at en af Nydelserne for Forespørgerne har været at kunne gentage, hvad der blev spurgt om i 1929. Forholdet er jo det, at vi havde en Situation i 1929 og har en Situation nu, hvor der under to forskellige Systemer har været stor Arbejdsløshed. Det forekommer mig, at man maa erkende, at den Situation, man nu har skullet arbejde under, har været langt vanskeligere end Situationen dengang, og det forekommer mig, at Regeringen, som det var at vente af en Regering, der for en saa stor Del netop finder sin Basis hos Arbejderne, har gjort, hvad der var muligt inden for de Rammer, der stod til Raadighed. Jeg skal minde om de mange Gange, det har været fremført, at Arbejdsløshedstallet i Øjeblikket naturnødvendigt maa blive stort, fordi Udvandringen og de store Fødselstal for 18—20 Aar siden har gjort, at Arbejdsmarkedet er stærkere belastet, end det normalt vilde være. Jeg har den bestemte Anskuelse, at i det Øjeblik der igen blev lukket op for Udvandringen og vi kom ned paa lavere Fødselstal, vilde vi snarere komme til at savne Arbejdskraft, hvis der stadig kræves saa mange Arbejdere som nu.

Men jeg vil gerne sige til den Taler, der sidst have Ordet, at jeg tror ikke, at det ærede Medlem havde Ret i de Udtalelser, han kom med der. Det er sikkert, at det er meget brugt at komme med Udtalelser om de Baand, der ligger paa Erhvervene, og den Uro, der er for dem, men jeg er sikker paa, at hvis jeg gik hen til Reolen, vilde jeg kunne finde Taler af akkurat lignende Indhold, der er holdt for 50 Aar siden eller for 40 eller 30 eller 20 Aar siden. Det er ganske ligesom med Indkomstskatten, der første Gang gik over Gevind her i Landet i 1912. Det er ikke noget, Erhvervene bør